

Omistajaohjausjaosto

29 §

26.4.2021

§ 176

Asianro 1900/02.05.05/2021

Vastaus valtuustoaloitteeseen / Selvitys Fennovoiman osakkeiden tilanteesta ja kaupungin kokonaisriskeistä asiassa**Päätöshistoria**

Omistajaohjausjaosto 26.4.2021 29 §

Valtuustoaloite

Kokoomuksen valtuustoryhmä ja yhteensä 23 valtuutettua ovat tehneet 7.2.2021 päivätyn valtuustoaloitteen koskien Fennovoiman osakkeita.

Aloitteen tekijät haluavat varmistua Kuopio-konsernin rahallisesta panoksesta osakkeisiin. Aloitteessa halutaan selvitettävän, onko osakkeet saatu myytyä, mikä on näiden osakkeiden nykyinen arvo ja onko sitä edes mahdollista arvioida? Aloitteessa kysytään, mitä myyntiponnistuksia Fennovoiman osakkeiden myymisestä on tehty ja mikä on niiden markkinatilanne?

Aloitteessa pyydetään selvitystä Kuopion vastuista. Aloitteen tekijät haluavat tietää, kuinka paljon on Kuopion osuus koko Fennovoimasta sen mahdollisen valmistumisen jälkeen ja paljonko tämän perusteella on Kuopion osuus tulevan laitoksen sähköntuotannosta? Paljonko tappiota tämän osuuden perusteella tuotettavan sähköön vastaanottaminen aiheuttaisi Kuopiolle vuositasolla sähköön vuoden 2020 keskimääräisillä markkinahinnoilla?

Lisäksi aloitteessa pyydetään esittämään arvio, mikä olisi tilanne, mikäli Kuopio olisi yhä mukana Fennovoiman jatkorahoituskierroksilla ja saavuttaisi alun perin kaavaillun 2 prosentin omistusosuuden sekä laitoksesta etä sen tuottamasta sähköstä. Samalla valtuustolle pyydetään esittämään arvio koko Fennovoima -projektista ja arvio laitoksen valmistumisesta.

Nykytilanne

Kuopion Energia Oy on ollut mukana Fennovoima Oy:n ydinvoimalaitoshankkeessa Voimaosakeyhtiö SF:n kautta. Kuopion Energia Oy on sijoittanut hankkeeseen 1,6 miljoonaa euroa omistaen 16.120 kpl Voimaosakeyhtiö SF:n osaketta. Kuopion Energian omistusosuus Voimaosakeyhtiö SF:stä tällä hetkellä 3,8 promillea. Voimaosakeyhtiö SF:n osuus Fennovoimasta on 66 %. Kuopion Energian omistusosuus Fennovoimasta on 2,5 promillea.

Voimaosakeyhtiö SF Oy on Fennovoiman pääomistaja. Voimaosakeyhtiö SF omistaa Fennovoimasta 66 prosenttia ja RAOS Voima Oy 34 prosenttia. RAOS Voima Oy on Rosatom Energy Internationalin suomalainen tytäryhtiö, ja se edustaa Rosatomia Suomessa Fennovoiman osakkeenomistajana. Rosatom on Venäjän valtion omistama yhtiö, joka hallitsee Venäjällä kaikkia ydinenergiaan liittyviä toimialoja.

Fennovoiman suurimmat suomalaisomistajat ovat pörssiyhtiöt Outokumpu ja Fortum sekä Vantaan Energia. Omistajina on myös kymmeniä pienempiä yhtiöitä ja kuntia. Osa alkuperäisistä suomalaisomistajista on luopunut hankkeesta ja on pitkään yrittänyt myydä omistusosuuttaan. Kuopion Energia Oy on yksi jatkorahoitukseen sitoutumattomista osakkaista.

Suomen sähkön kulutuksesta lähes 20 prosenttia on viime vuosina katettu tuonnilla. Suomi on yksi harvoja EU-maita, jolla on sähkön suhteen rakenteellinen tuontiriippuvuus. Voimakas tuontiriippuvuus heikentää vaihtotasetta, vähentää työpaikkoja Suomessa ja huonontaa huoltovarmuutta. Energiateollisuus ry. on arvioinut, että Suomesta poistuu tuhansia megawatteja sähköntuotantokapasiteettia vuoteen 2030 mennessä, joten uusia energiainvestointeja tarvitaan.

Fennovoiman Hanhikivi 1 -voimalaitos parantaa osaltaan Suomen energiaomavaraisuutta. Sähkön tuonnin vähenemisen, kauppataaseen parantamisen ja kotitalouksien ostovoiman lisäyksen hyödyt kansantaloudelle ovat vuositasolla noin puoli miljardia euroa.

Fennovoiman hankkeen kotimaisen investoinnin osuus on noin 2 miljardia euroa. Se tarkoittaa merkittävää piristysruisketta etenkin Pohjois-Suomen taloudelle. Talousvaikutukset leviävät myös laitosalueen porttien ulkopuolelle palveluiden kasvavana kysyntänä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Ydinvoimaomistuksesta pyritään eroon kaupunginvaltuuston vuonna 2013 tekemän päätöksen mukaisesti. Omistuksesta luopuminen saattaa johtaa tulosta heikentävään alaskirjaukseen, sillä osakkeiden markkina-arvo on huomattavasti alle niiden hankintahinnan. Vuosina 2013 – 2014 Kuopion Energia Oy palkkasi myyntiä varten konsultiksi Mergertum Oy:n, joka kävi läpi ostajaehdokkaita. Yhteistyö lopetettiin, kun ostoa harkitsevia tahoja ei löydetty.

Julkisesti on uutisoitu luopujien tilanteesta säännöllisesti. On yleisesti tiedossa, että osa Voimaosakeyhtiö SF:n omistajista, Kuopion Energia mukaan lukien, haluaa luopua omistuksestaan. Saatujen tietojen mukaan luopijat eivät ole kuitenkaan saaneet osakkeitaan myytyä.

Hanhikivi 1 -voimalaitos on Fennovoiman nettisivujen mukaan noin 6,5–7 miljardin euron investointi. Kuopion Energia Oy:n laskennallinen osuus valmiista laitoksesta on 7 miljardin hinta-arviolla 0,2 promillea ja laskennallinen osuus valmiin laitoksen sähkötehosta on 275 kW, mikä vastaa tehokkaan sähköauton tehoa.

Voiton tai tappion määrää ei voi laskea, koska Hanhikivi 1-laitoksen tuotantokustannus ei ole tiedossamme. Kuopion Energian omistusosuuden mukainen sähkön arvo vuoden 2020 keskihinnalla ja 90% käyttökertoimella olisi noin 61 tuhatta euroa. Tuotetun sähkön määrä olisi noin 2,1 GWh. Osuuden tuottama sähkö kasvattaisi KE:n tuottamaa sähkömäärää noin 0,8 % verrattuna vuoden 2020 tuotantomäärään.

Kuopion Energia Oy ei ole tavoitellut laitoksesta 2 prosentin vaan 1,25 prosentin osuutta. Voiton tai tappion määrää ei voi laskea, koska Hanhikivi 1-laitoksen tuotantokustannus ei ole julkisesti tiedossa. Tuotetun sähkön

määrä olisi 118,3 GWh mikä olisi 45 prosentin lisäys vuoden 2020 sähkön tuotantoon

Hanhikivi 1 - laitoksen käyttöikä on 60 vuotta. Sähkön markkinahintaa ei voi kukaan ennustaa luotettavasti tuolle ajalle. Fennovoiman omistajilla on tarve vakaahintaiselle sähkölle, ja laitoksen pitkä käyttöikä auttaa ennustamaan energiakustannuksia. Mankala-yhtiönä Fennovoima myy kaiken tuottamansa sähkön omakustannushintaan omistajilleen niiden omistusten suhteessa. Sähkön hinta laitoksen käynnistyessä on korkeintaan 50 eur / MWh. Hinta sisältää mm. laitoksen käyttökustannukset, polttoaineen, ydinjätehuollon, rahoituskustannukset ja Fennovoiman organisaatiokustannukset.

Viiteaineisto 1900/2021 Valtuustoaloite

Valmistelija
Pauliina Pietikäinen puh. +358 44 718 2161
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Omistajaohjausjaosto esittää kaupunginhallitukselle edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Omistajaohjausjaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Viiteaineisto 2 1900/2021 Valtuustoaloite

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

